

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 5.2.2025 г.
COM(2025) 37 final

**СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, СЪВЕТА,
ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И КОМИТЕТА
НА РЕГИОНИТЕ**

**Всеобхватен инструментариум на ЕС за безопасна и устойчива електронна
търговия**

Всеобхватен инструментариум на ЕС за безопасна и устойчива електронна търговия

Електронната търговия промени коренно начина, по който си взаимодействат потребителите и предприятията, включително малките и средните предприятия (МСП), като донесе многобройни ползи за икономиката на ЕС като цяло. Същевременно неотдавнашното рязко нарастване на стоките, купувани онлайн и внасяни в ЕС директно до потребителите, увеличи предизвикателствата, свързани с електронната търговия. Те включват риска от увреждане на здравето и безопасността на потребителите от неотговарящи на изискванията продукти, риска от необратими екологични щети и отрицателен въглероден отпечатък, както и отрицателно въздействие върху конкурентоспособността на спазващите законодателството предприятия.

ЕС насърчава визия за електронната търговия, която укрепва устойчивостта, удобството, безопасността и надеждността и е средство за цифровата трансформация в съответствие с целите на цифровото десетилетие до 2030 г. Електронната търговия следва да насърчава иновативните и отговорни предприятия, като същевременно прилага справедливи търговски практики и спазва законодателството на ЕС.

В настоящото съобщение се очертава всеобхватният подход на Комисията за справяне с предизвикателствата, породени от вноса на стоки чрез електронна търговия през целия им жизнен цикъл. Комисията обявява своите приоритети в областта на правоприлагането, като призовава за засилено сътрудничество и координация между всички съответни органи. Това сътрудничество следва да гарантира, че внасяните продукти, които се доставят директно на потребителите чрез електронна търговия, са в съответствие с правилата на ЕС и лоялните търговски практики. За постигането на тази цел Комисията призовава държавите членки и техните компетентни органи да бъдат проактивни при наблюдението и изпълнението на ключовите действия, очертани в настоящото съобщение. Освен това Комисията определя мерки за повишаване на устойчивостта и ефективността на митническите органи и органите за надзор на пазара, по-специално чрез разширено прилагане на реформата на митническия съюз, тъй като с нея ще се премахне освобождаването от мита за пратките с ниска стойност и ще се повиши капацитетът за контрол, както и чрез евентуална недискриминационна такса за обработка на внасяните стоки, доставяни директно на потребителите. Комисията приканва заинтересованите страни от областта на пазара и на институциите да си сътрудничат в тези усилия.

1. ТЕНДЕНЦИИ И ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА ПРИ ВНОСА ЧРЕЗ ЕЛЕКТРОННА ТЪРГОВИЯ

Електронната търговия се превърна в неразделна част от начина, по който потребителите правят покупки онлайн. 70 % от европейците редовно купуват продукти онлайн¹, както от електронните магазини на продавачите, така и чрез онлайн пазари. 76 % от потребителите считат, че до 2030 г. пазаруването и продажбата на продукти и услуги онлайн ще бъдат сред най-важните цифрови технологии в Европа².

¹ Данни на Евробарометър за 2023 г., достъпни на адрес: [Статистически данни за електронната търговия за физически лица — Статистиката в достъпна форма \(Statistics Explained\)](#)

През последните години по-специално онлайн пазарите отбелязаха значителен растеж, като международните участници, както и много европейски предприятия се превърнаха в регионални лидери. Онлайн пазарите предлагат широка гама от продукти, чиято привлекателност често се дължи на ниските им цени и лесния процес на закупуване, с бърза и евтина доставка. Онлайн пазарите създадоха възможности за международната търговия с потребителски стоки: те свързват потребителите с голямо разнообразие от продавачи — от утвърдени марки до малки производители и новосъздадени предприятия в ЕС и по света. Често те имат хибриден модел на стопанска дейност, като действат не само като посредник между потребителите и предприятията, но и продават директно на потребителите и поддържат обширни канали за производство и дистрибуция извън ЕС.

Електронната търговия е пространство за търговски и цифрови иновации, с персонализирани предложения и препоръки, както и оптимизации с изкуствен интелект, маркетингови решения и приложения за потребителите.

Стоките от електронната търговия, внасяни директно от потребителите в ЕС, се увеличиха през последните години и се очаква обемът им да продължи да нараства с бързи темпове, като се ползва от настоящото освобождаване от мита за пратки с ниска стойност (до 150 EUR). Според данните от наблюдението на ЕС през 2024 г. в ЕС са внесени 4,6 милиарда такива изделия с ниска стойност. Тази стойност е почти два пъти по-голяма от броя, регистриран през 2023 г. (2,4 милиарда), и е нараснала повече от трикратно от 2022 г. насам (1,4 милиарда). Тя съответства на до 12 милиона броя малки изделия на ден.

През 2024 г. 91 % от всички пратки в рамките на електронната търговия на стойност до 150 EUR, въведени в ЕС, са били с произход от Китай, като техният обем се е увеличил повече от два пъти между 2023 г. и 2024 г. — от 1,9 милиарда на 4,17 милиарда броя изделия. Този скок съвпада с изключително бързия растеж на някои онлайн пазари. По-специално Temu и SHEIN нарастват експоненциално на пазара на ЕС, като за няколко месеца през 2024 г. обхващат над 75 милиона потребители в ЕС. Предлагањето на стоки с ниска стойност чрез такива онлайн пазари, подхранвано от широкомащабната онлайн реклама, ниските цени и свръхбързата доставка, на свой ред предизвиква голямо търсене.

Бързото увеличаване на вноса на стоки, изпращани директно на потребителите, поражда значителни предизвикателства, които изискват спешно внимание, по-специално когато вносните продукти може да не са в съответствие с правото на ЕС. Например около половината от фалшивите продукти, конфискувани на границите на ЕС, които нарушават правата върху интелектуалната собственост на МСП, са били закупени онлайн².

Нарастващият обем на продуктите, които са опасни, фалшифицирани или по друг начин не отговарят на изискванията, води до сериозни рискове за безопасността и здравето на потребителите, оказва неустойчиво въздействие върху околната среда и подхранва нелоялна конкуренция на законните предприятия, която има значително въздействие върху конкурентоспособността на ЕС в различни сектори. Самият брой на продуктите, внасяни директно от потребителите в ЕС, също оказва непосилен натиск върху органите.

1.1. Безопасност и съответствие на продуктите

Опасните, фалшифицираните или по друг начин неотговарящите на изискванията продукти засягат ежедневието на хората. Самите потребители считат наличието на ненадеждни онлайн продавачи като едно от основните онлайн предизвикателства, които оказват най-голямо лично въздействие върху тях³. Съществуват сериозни рискове за тяхното здраве и безопасност, включително безопасността на децата, като се имат предвид техните специфични нужди и уязвими страни.

Според данни на Евробарометър европейците купуват предимно онлайн дрехи, обувки, аксесоари, но също така козметика и продукти за красота⁴. Ако тези продукти не отговарят на правилата на ЕС или на приложимото национално законодателство, може да има сериозни последици за здравето, например от вредните вещества в играчките или козметичните продукти, нивото на химикали, съдържащи се в дрехите или мебелите, или от фалшифицираните лекарствени продукти, незаконните (синтетични) наркотици и нови психоактивни вещества, както и стероиди за мускулна маса и сексуални стимуланти.

Съществуват и преки заплахи за сигурността: престъпниците се възползват от големите обеми стоки, внасяни в рамките на електронната търговия, за да разпространяват незаконни стоки, като незаконни (синтетични) наркотици и прекурсори на наркотични вещества, експлозивни, огнестрелни оръжия или 3D-отпечатани оръжия и части за тях. Те често ги разпространяват чрез малки колетни пратки, продавани в сивата и тъмната мрежа, а понякога и чрез отворени онлайн пазари. За да се действа ефективно срещу

² EUIPO и ОИСР, *Misuse of E-Commerce for Trade in Counterfeits* („Злоупотреба с електронната търговия с цел търговия с фалшифицирани стоки“), 2021 г., [EUIPO OECD misuse-e-commerce-trade-in-counterfeits study en.pdf \(europa.eu\)](#) Вносът на фалшифицирани стоки представлява 5,8 % от всички стоки, въведени в ЕС, вж. ЕВРОПОЛ, EUIPO, *Intellectual Property Crime Threat Assessment*, 2022 („Оценка на заплахата от престъпления срещу интелектуалната собственост“), 2022 г., [доклад. Оценка на заплахата от престъпления срещу интелектуалната собственост, 2022 2.pdf \(europa.eu\)](#)

³ 27 % от анкетираните потребители са определили, че „ненадеждните онлайн продавачи“ оказват най-голямо лично въздействие върху тях, като им отреждат четвърто място от списъка с проблеми, предшествани от злоупотребата с лични данни, дезинформацията онлайн и недостатъчната защита за малолетните и непълнолетните лица. [Цифровото десетилетие — юли 2024 г. — проучване на Евробарометър](#)

⁴ 44 % от онлайн купувачите са закупили или поръчали дрехи, обувки и аксесоари, а 18 % са закупили „козметика и продукти за красота“, [Статистически данни за електронната търговия за физически лица — Статистиката в достъпна форма \(Statistics Explained\)](#)

променящите се заплахи за сигурността, е важно да се противодейства на използването на електронната търговия от престъпниците като канал за разпространение.

1.2. Въпроси, свързани с устойчивостта

Рязкото увеличаване на вноса чрез електронна търговия на стоки, изпращани директно на потребителите, има също така много тежки последици върху климата и околната среда. Изключително ниските цени на дребно на някои продукти, продавани онлайн, не отразяват по-широките екологични разходи, свързани с производството, директния транспорт и пълния жизнен цикъл на продукта.

Екологичните разходи включват също така повишеното замърсяване и въздействието върху климата от използването на определени материали или енергия от изкопаеми горива в производството на стоки. Освен това тези стоки често са с ниско качество, което означава, че не са енергоефективни, не са дълготрайни и не могат да бъдат поправени лесно.

Тези продукти често се изпращат на потребителите като отделни пратки. Въглеродният отпечатък на тази практика е значителен. Той се увеличава и от краткия полезен живот на продуктите, търговските практики, като бързата мода, потенциалната възвръщаемост на продуктите и големите обеми върнати или непродадени продукти, които се унищожават.

В края на краткия си жизнен цикъл самите неотговарящи на изискванията продукти и техните опаковки създават проблеми, свързани с управлението на отпадъците. Възможно е таксите за покриване на разходите за третиране на отпадъците да не са били платени и често тези продукти не могат да бъдат рециклирани поради материалите, от които са направени.

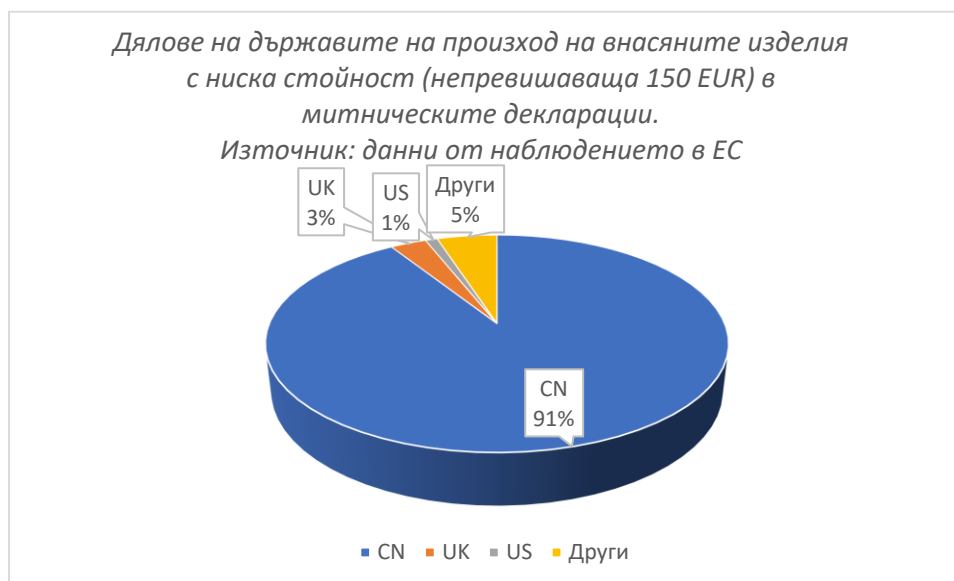
1.3. Нелоялна конкуренция и загуба на конкурентоспособност

Ръстът на вноса чрез електронна търговия на стоки, изпращани директно до потребителите, увеличи и конкуренцията, включително между продавачите от ЕС и продавачите извън ЕС, чието предлагане е насочено към потребителите в ЕС. Тази конкуренция обаче може да стане нелоялна и да възпрепятства еднаквите условия на конкуренция за законните предприятия. Ако някои продавачи не спазват изискванията на ЕС за безопасност на продуктите и защита на потребителите, те си спестяват разходи за осигуряване на необходимото качество, безопасност на материалите и правилно водене на документация и докладване. Това важи и за предприятията, които не прилагат екологичните стандарти на ЕС или заобикалят задълженията си във връзка с управлението на отпадъците. Спазващите изискванията продавачи обаче понасят тези разходи, произтичащи от всеобхватната правна уредба, и са поставени в икономически неизгодно положение в сравнение с търговците, които нарушават правилата.

Освен това **предприятията, които спазват законодателството, търпят преки загуби.** Когато едно МСП е жертва например на фалшифициране или пиратство, то има 34 % по-малък шанс да оцелее в сравнение с МСП, чиито права върху интелектуалната собственост не са били нарушени⁵. Това води до големи загуби за различните отрасли на промишлеността: шивашката промишленост губи близо 12 милиарда евро в годишни

⁵ ОИСР/EUIPO (2023 г.), *Risks of Illicit Trade in Counterfeits to Small and Medium-Sized Firms, Illicit Trade* („Рискове от незаконната търговия с фалшифицирани стоки за малките и средните предприятия, Незаконна търговия“), OECD Publishing, Париж, <https://doi.org/10.1787/fa6d5089-en>

продажби (5,2 % от оборота), козметичната промишленост — 3 милиарда евро (4,8 % от продажбите), а промишлеността за производство на играчки — 1 милиард евро (8,7 % от продажбите)⁶.

Освен това продавачите на стоки от държави извън ЕС се ползват от освобождаване от мита⁷, когато стоките на стойност до 150 EUR (т.е. стоки с ниска стойност) се изпращат директно до потребителите в ЕС. Дрехите са показателен пример за това несъответствие: над тази декларирана стойност те подлежат на облагане с вносно мито в размер на 12 % от тяхната стойност. Такива стоки се купуват масово на бързоразвиващи се пазари като AliExpress, Temu и SHEIN, но се предлагат и на други пазари, както и в електронните магазини на преките продавачи.

1.4. ЕС разполага с всеобхватна правна рамка

ЕС разполага с всеобхватен набор от правила, уреждащи целия жизнен цикъл на внасяния в ЕС продукт и определящи отговорностите на участниците. Неотдавна бяха актуализирани няколко законодателни акта, а други промени, по-специално в областта на митниците и опазването на околната среда, са в процес на договаряне.

Продавачите на продукти от държави извън ЕС, които доставят продуктите си директно на потребителите в ЕС, като цяло носят отговорност за гарантиране на законността на предлаганите от тях продукти на пазара в ЕС. Те трябва например да са в съответствие с Регламента за безопасността на продуктите, правилата за защита на потребителите и всички други задължения, основани на правото на ЕС или националното законодателство. За повечето потребителски продукти от продавачите се изисква също така да имат отговорен икономически оператор в ЕС, което улеснява прилагането на законодателството на ЕС⁸.

⁶ [Economic impact of counterfeiting in the clothing, cosmetics, and toy sectors in the EU - EUIPO](#) („Икономическо въздействие на фалшифицирането в секторите на облеклото, козметиката и детските играчки в ЕС — EUIPO“) (europa.eu)

⁷ В член 23 от Регламент (ЕО) № 1186/2009 се определя праг от 150 EUR за митата. Комисията предложи преразглеждане на тези правила — вж. по-долу, стр. 6 и [Реформа на митниците на ЕС — Европейска комисия](#)

⁸ Комисията скоро ще публикува доклад, в който се разглежда изпълнението на изискването за наличие на отговорен икономически оператор в ЕС за определени продукти в съответствие с член 4 от Регламент (ЕС) 2019/1020.

Всички продавачи трябва също така да спазват изискванията за разширена отговорност на производителя (РОП), като допринасят финансово за управлението на своите продукти, след като те станат отпадъци. Това включва електрическото и електронното оборудване, батериите и опаковките. С приемането на изменената Рамкова директива за отпадъците това следва да бъде разширено⁹, така че да се обхванат текстилните изделия, свързаните с текстил продукти и обувките.

Онлайн пазарите, независимо дали са установени в ЕС или не, носят отговорност, ако не спазват специфичните си задължения като посредници при продажбата на стоки, по-специално съгласно Акта за цифровите услуги (АЦУ)¹⁰, както и съгласно други законодателни актове, като например Регламента относно общата безопасност на продуктите¹¹, когато става въпрос за опасни продукти, Директивата за екодизайна¹², Регламента относно енергийното етикетиране^{13,14}, Регламента относно класифицирането, етикетирането и опаковането на вещества и смеси¹⁵, Регламента относно надзора на пазара¹⁶ и правилата на ЕС за защита на потребителите, когато техни потенциални клиенти са потребителите в ЕС. Най-големите платформи, определени като „контролиращи достъпа предприятия“¹⁷ съгласно Акта за цифровите пазари, трябва също така да спазват редица препоръки и забрани по отношение на пазарното си поведение¹⁸.

При определени условия пазарите също така могат да бъдат подведени под отговорност за продажбата на неотговарящи на изискванията или опасни продукти. Те са освободени от отговорност, що се отнася до незаконното поведение на продавачите, но при определени условия — ако не са запознати с незаконността на съдържанието, което хостват, или ако при получаване на такава информация, действат бързо, за да премахнат продукта. Във всеки случай условното освобождаване от отговорност се прилага само когато пазарът посредничи при продажбата на даден продукт, какъвто не е случаят например, когато продавачът действа под контрола или ръководството на пазара. Пазарите могат също така да носят отговорност за нарушения на законодателството за защита на потребителите, когато представят предлаганите от продавачите стоки по начин, който би могъл да накара потребителя да вярва, че продуктът се предлага от самия пазар.

⁹ Предложение за Директива на Европейския парламент и на Съвета за изменение на Директива 2008/98/ЕО относно отпадъците (COM(2023) 420 final).

¹⁰ За повече подробности относно задълженията на онлайн пазарите вж. раздел 2.3.1.

¹¹ Регламент (ЕС) 2023/988 на Европейския парламент и на Съвета от 10 май 2023 г. относно общата безопасност на продуктите.

¹² Директива 2009/125/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 октомври 2009 г. за създаване на рамка за определяне на изискванията за екодизайн към продукти, свързани с енергопотреблението.

¹³ Регламент (ЕС) 2017/1369 на Европейския парламент и на Съвета от 4 юли 2017 г. за определяне на нормативна рамка за енергийно етикетиране и за отмяна на Директива 2010/30/ЕС.

¹⁴ Регламент (ЕС) 2024/1781 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юни 2024 г. за създаване на рамка за определяне на изискванията за екопроектиране за устойчиви продукти, за изменение на Директива (ЕС) 2020/1828 и Регламент (ЕС) 2023/1542 и за отмяна на Директива 2009/125/ЕО.

¹⁵ Регламент (ЕС) 2024/2865 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2024 г. за изменение на Регламент (ЕО) № 1272/2008 относно класифицирането, етикетирането и опаковането на вещества и смеси.

¹⁶ Регламент (ЕС) 2019/1020 на Европейския парламент и на Съвета от 20 юни 2019 г. относно надзора на пазара и съответствието на продуктите и за изменение на Директива 2004/42/ЕО и регламенти (ЕО) № 765/2008 и (ЕС) № 305/2011.

¹⁷ [Контролиращи достъпа предприятия, определени съгласно АЦП](#)

¹⁸ За повече подробности вж. раздел 2.3.4.

2. ЕС Е ДОБРЕ ПОДГОТВЕН ДА СЕ СПРАВИ С ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВОТО, НО СЕ НУЖДАЕ ОТ ЦЯЛОСТЕН И ДОБРЕ КООРДИНИРАН ПОДХОД

Европа е в добра позиция да се справи с предизвикателствата, породени от вноса чрез електронна търговия на стоки, изпращани директно на потребителите. Необходимо е обаче да се направи повече, за да се осигури правилното прилагане на правилата на ЕС, както и за да се гарантира, че системата за правоприлагане е ефективна и устойчива и не е претоварена от обема на стоките с ниска стойност, продавани онлайн и наводняващи пазара.

С настоящото съобщение Комисията предлага **цялостен подход за справяне с рисковете и нарушенията, породени от големия обем на вноса на такива продукти.** Този подход трябва да бъде **всеобхватен** и да включва **добре координиран набор от действия, обединяващ по-специално европейските институции, държавите членки и всички национални компетентни органи.**

Първо, Комисията предлага поредица от структурни промени в регулаторната рамка, с особен акцент върху реформата на митниците и мерките за опазване на околната среда. Приканвайки съзакондателя да съдейства за спешното приемане на предложението за реформа на митниците, с настоящото Комисията поставя за размисъл идеята за още по-голямо засилване на предложените мерки с допълнителна подкрепа за митническите органи, например чрез нова недискриминационна такса за обработка на стоките, внасяни в ЕС директно на потребителите **(раздел 2.1.1).** **Що се отнася до опазването на околната среда,** Комисията ще подкрепи въвеждането на Регламента за екопроектирането на устойчиви продукти и ефективното прилагане на съществуващите правила за разширена отговорност на производителя. Комисията призовава съзакондателя да приеме целенасоченото преразглеждане на Рамковата директива за отпадъците и ще предложи допълнително законодателство, не на последно място чрез акта за кръговата икономика **(раздел 2.1.2).**

След това Комисията подчертава **високия приоритет на координираните действия по правоприлагане** срещу рязкото нарастване на опасните, фалшифицирани или по друг начин неотговарящи на изискванията продукти, продавани онлайн и внасяни в ЕС. За целта трябва да се използва пълноценно амбициозната регулаторна рамка на ЕС и да се осигури добра координация между митническите органи, органите за надзор на пазара и други компетентни национални органи. Комисията предлага **конкретни стъпки за осигуряване на ефективно сътрудничество и целенасочени действия (раздел 2.2).**

Освен това Европа разполага с най-стабилната регулаторна рамка в света по отношение на **начина, по който продуктите се представят на потребителите онлайн, както и по отношение на определянето на ясни отговорности за онлайн пазарите.** Както се подчертава в политическите насоки на председателя¹⁹, бързината, съгласуваността и опростяването са от ключово значение, не на последно място за създаването на еднакви условия на конкуренция за по-малките дружества и за поддържането на пропорционална регулаторна тежест. **Комисията ще се съсредоточи върху строгото правоприлагане и взаимното допълване на цифровите правила, подкрепени от добре координирани действия на всички компетентни органи (раздел 2.3).**

Освен това **цифровите инструменти могат да бъдат ключови фактори** за постигане на целите на настоящото съобщение. Комисията обявява мерки в подкрепа на съвременен и устойчив набор от инструменти за надзор, по-специално чрез

¹⁹ https://commission.europa.eu/about/commission-2024-2029_bg

използването на **цифровия продуктов паспорт, инструменти с изкуствен интелект за откриване на незаконни стоки и споделените бази данни (раздел 2.4).**

Не на последно място, **повишаването на осведомеността и образователните усилия** са от съществено значение за овластяването и защитата на потребителите, включително малолетните и непълнолетните лица, и за подпомагане на законните предприятия да предлагат отговарящи на изискванията продукти в ЕС (раздел 2.5).

И накрая, тези мерки трябва да бъдат съпътствани от **диалог с международните партньори** и третите държави, от които произхождат вносните продукти. Също така Комисията ще продължи да **наблюдава търговските практики** на трети държави и да бъде бдителна по отношение на нелоялните търговски практики (раздел 2.6).

2.1. Структурни реформи за ограничаване на вноса на неотговарящи на изискванията продукти и за опазване на околната среда

2.1.1. Пакет за реформа на митниците

Рязкото нарастване на вноса чрез електронна търговия на стоки, изпращани директно до потребителите в ЕС, които стават вносители за митнически цели, не е съпроводено от увеличен капацитет за обработка на границата. През 2024 г. органите само в шест държави членки²⁰ са били отговорни за надзора на 89 % от пряко внасяните стоки, продавани онлайн. Въпреки че митническите органи са първата линия на защита на границата срещу вноса на неотговарящи на изискванията и потенциално опасни продукти, те се справят трудно с огромния обем на вноса чрез електронна търговия, който вече представлява над 97 % от всички митнически декларации за внос²¹. Става ясно, че действащите митнически процеси и инструменти вече не са подходящи за целта и че наличните ресурси не са достатъчни за ефективното справяне с огромния обем колетни пратки, генерирани от потоците на електронната търговия.

През май 2023 г. Комисията предложи амбициозен пакет за реформа на митниците²², включващ: i) нов Митнически кодекс на Съюза (МКС); ii) предложение²³ за премахване на освобождаването от мита на вноса на стойност до 150 EUR и за въвеждане на опростено тарифно третиране за пратки с ниска стойност; и iii) предложение в областта на ДДС²⁴ за разширяване на обхвата на обслужването на едно гише при внос (IOSS), така че то да включва всички стоки, независимо от тяхната стойност.

Предложенията имат за цел структурно подобряване на капацитета на митниците на ЕС за надзор и контрол на потока от стоки, въвеждани в митническия съюз и извеждани от него, като се започне с продукти, продавани онлайн и изпращани директно на потребителите. Националните митнически органи ще бъдат подпомагани от нов **Митнически орган на ЕС (МОЕС)**, който ще управлява **Център за митнически данни на ЕС**.

²⁰ Нидерландия, Белгия, Франция, Унгария, Италия и Германия. Източник: Данни от надзора на ЕС.

²¹ Източник: Данни от надзора на ЕС.

²² Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета за създаване на Митнически кодекс на Съюза и на Митнически орган на Европейския съюз и за отмяна на Регламент (ЕС) № 952/2013, COM(2023) 258 final.

²³ Предложение за регламент на Съвета за изменение на Регламент (ЕИО) № 2658/87 по отношение на въвеждането на опростено тарифно третиране за дистанционните продажби на стоки и на Регламент (ЕО) № 1186/2009 по отношение на премахването на прага за освобождаване от мита.

²⁴ Предложение за директива на Съвета за изменение на Директива 2006/112/ЕО по отношение на правилата за ДДС, свързани с данъчно задължените лица, които улесняват дистанционните продажби на внасяни стоки.

Центърът за митнически данни на ЕС ще осигури електронна среда на ЕС, в която операторите да докладват на митническите органи, и ще интегрира данни от други органи. Това ще даде възможност за изграждане на капацитет за управление на риска на равнището на ЕС. МОЕС ще може да проверява стоките въз основа на тази информация, да идентифицира потенциалните рискове дори преди натоварването им за превоз или физическото им пристигане в ЕС и да отправя препоръки за контрол към държавите членки. Това ще позволи на митническите органи да имат пълен поглед върху веригите за доставки, като предвиждат проверки на вноса и износа. В резултат на това правоприлагането по отношение на спазването на изискванията за продуктите ще бъде по-целенасочено и ефективно. Центърът за митнически данни на ЕС ще даде възможност за засилено сътрудничество с други органи чрез обмен на данни и по този начин ще улесни едновременните проверки.

С предложенията правилата за ДДС се съгласуват с митническите правила, а онлайн пазарите и продавачите, регистрирани по режима IOSS, се превръщат в „считано за вносител лице“ и събират съответните мита и ДДС, гарантират, че стоките, въвеждани на митническата територия, отговарят на други изисквания на ЕС и предоставят данните на митническите органи в момента на продажбата, преди пристигането на стоките на границата на ЕС. През 2024 г. регистрираните по режима IOSS са внесли 92 % от стоките на стойност до 150 EUR. Освен това регистрираните по режима IOSS ще отчитат всички свои продажби в ЕС пред Центъра за митнически данни на ЕС, като надзор върху тях ще упражнява тяхната държава членка на регистрация (вместо 27 потенциални държави членки на получаване), както за целите на ДДС, така и за митнически цели.

Комисията призовава съзаконодателя бързо да приеме предложението за реформа на митниците и е готова да работи със съзаконодателя за проучване на **допълнителни мерки за по-добро справяне с огромния обем малки пратки и за подкрепа на митническите органи.**

Първо, Комисията е готова да проучи съвместно със съзаконодателите въвеждането на недискриминационна такса за обработка на изделия, внасяни в ЕС чрез електронна търговия директно на потребителите, за да се отговори на увеличаващите се разходи за надзор на съответствието на такива пратки с правилата на ЕС. Такава такса за обработка следва да позволи на търговците на дребно и посредниците, които се възползват от този нов стопански модел, да интернализират основния външен ефект от него, а именно необходимостта от различен, засилен подход за гарантиране на съответствието на огромни количества отделни пратки. Следователно такава такса за обработка следва да се заплаща от вносителя, т.е. онлайн търговеца на дребно или посредника, а не от потребителите на мястото на доставка на внесената пратка.

Освен това следва да се вземат предвид **поуките, извлечени от** установените в приоритетната област на контрол рискове²⁵, както и това дали **МОЕС** би могъл да подкрепи по-ефективни митнически проверки в съответствие с мисията си за оперативната подкрепа на митническите органи на държавите членки. За тази цел МОЕС ще трябва да разполага с подходящ оперативен капацитет, за да отговори на нуждите на електронната търговия и да повиши съответствието на стоките, внасяни чрез електронна търговия.

²⁵ Вж. раздел 2.2.1.

С оглед на огромното увеличение на обемите за кратък период от време, които продължават да нарастват и не показват признаци на намаляване, Комисията е готова да работи със съзакондателите за изтегляне на реформата на митниците за 2026 г., включително подготовката за създаването на МОЕС и подготовката за Центъра за митнически данни на ЕС, като надлежно се отчитат финансовите ограничения на настоящата многогодишна финансова рамка.

2.1.2. Ясни правила и отговорни практики за опазване на околната среда

Необходимо е също така ЕС да увеличи усилията си за намаляване на въздействието върху климата и околната среда на вноса на продукти с ниска стойност, изпращани директно на потребителите.

Изискванията на ЕС за екопроектиране и енергийно етикетирание насърчават производителите да въвеждат иновации и да изобретяват по-ефективни продукти, да дават възможност на потребителите да правят информиран избор и да допринасят за намаляване на общото потребление на енергия и на емисиите. Счита се, че всяка година се губят ползи в размер над 10 милиарда евро поради неспазване на изискванията²⁶.

По-амбициозни изисквания за устойчивост на продуктите, пуснати на пазара на ЕС, ще бъдат въведени по силата на Регламента за екопроектирането на устойчиви продукти²⁷ (РЕУП). Първият работен план за РЕУП е планиран за април 2025 г. и ще определи приоритетни групи продукти за приемането на изисквания за устойчивост, включително аспекти, свързани с устойчивите доставки и вариантите за обратен транспорт. През юли 2025 г. той ще бъде последван от правила относно унищожаването на непродадени потребителски продукти, включително относно забраната за унищожаване на непродадени текстилни изделия и обувки. Текстилните изделия ще бъдат сред първите групи продукти, които ще бъдат разгледани в рамките на делегиран акт.

Изискванията относно разширената отговорност на производителя (РОП) са включени в Регламента относно опаковките и отпадъците от опаковки²⁸, Регламента за батериите и негодните за употреба батерии²⁹, Директивата относно отпадъците от електрическо и електронно оборудване³⁰ и Регламента относно флуорсъдържащите парникови газове³¹. **Комисията призовава съзакондателя бързо да приеме целенасоченото преразглеждане на Рамковата директива за отпадъците**, с което по-специално се въвеждат изисквания за РОП за текстилните изделия и обувките.

Целенасоченото преразглеждане на Рамковата директива за отпадъците, заедно с предстоящия делегиран акт съгласно РЕУП относно критериите за устойчивост на текстилните изделия, ще определят необходимите елементи за екомодулация на

²⁶ Вж. например Европейска сметна палата, 2020/1, Специален доклад — [Действия на ЕС във връзка с екопроектирането и енергийното етикетирание: важният принос за повишаване на енергийната ефективност е ограничен от сериозни забавяния и неспазване на изискванията](#)

²⁷ Регламент (ЕС) 2024/1781 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юни 2024 г. за създаване на рамка за определяне на изискванията за екопроектиране за устойчиви продукти, за изменение на Директива (ЕС) 2020/1828 и Регламент (ЕС) 2023/1542 и за отмяна на Директива 2009/125/ЕО.

²⁸ Регламент (ЕС) 2025/40 на Европейския парламент и на Съвета от 19 декември 2024 г. относно опаковките и отпадъците от опаковки.

²⁹ Регламент (ЕС) 2023/1542 на Европейския парламент и на Съвета от 12 юли 2023 г. за батериите и негодните за употреба батерии.

³⁰ Директива 2012/19/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 4 юли 2012 г. относно отпадъци от електрическо и електронно оборудване (ОЕЕО) (преработен текст).

³¹ Регламент (ЕС) 2024/573 на Европейския парламент и на Съвета от 7 февруари 2024 г. за флуорсъдържащите парникови газове, за изменение на Директива (ЕС) 2019/1937 и за отмяна на Регламент (ЕС) № 517/2014.

финансовото участие на лицата, които пускат текстилни изделия на пазара, в схемите за РОП: колкото по-голяма е устойчивостта, толкова по-ниски ще бъдат таксите. Участниците в електронната търговия от държави в ЕС и извън него ще подлежат на едни и същи правила, с еднакви условия на конкуренция и едни и същи стимули за пускане на по-устойчиви продукти на пазара на ЕС.

Комисията планира да предложи акт за кръговата икономика и в този контекст ще проучи възможностите за по-нататъшно разработване на решения за РОП, включително обслужване на едно гише при регистрацията на производители, по-нататъшно хармонизиране на правилата на ЕС и разширяване на схемите за РОП, така че да бъдат обхванат и други категории продукти. В работата си по предложението за акт за кръговата икономика Комисията ще обърне специално внимание на мерките за ефективно прилагане на място.

Изискванията, приложими за продуктите, опаковките и управлението на отпадъците, следва да се прилагат ефективно и когато стоките се пускат на пазара чрез електронна търговия. За тази цел е необходима **силна мрежа от правоприлагащи органи в областта на околната среда** в целия ЕС, включително инспектори и полиция. Усилията за правоприлагане и сътрудничеството между европейските правоприлагащи органи следва да бъдат засилени.

Комисията ще проучи начини да се гарантира, че забраната за унищожаване на определени потребителски продукти и свързаните с нея задължения за прозрачност по отношение на електронната търговия се прилагат ефективно, включително от платформите на трети държави. Тя също така ще подпомогне държавите членки и икономическите оператори да гарантират, че фалшифицираните стоки се обезвреждат само в краен случай, като вместо това ще се съсредоточи върху подготовката им за повторна употреба или рециклиране³².

Комисията:

- призовава съзаконодателя бързо да приеме предложението за реформа на митниците и е готова да работи със съзаконодателя за проучване на допълнителни мерки, които да спомогнат за справяне с разходите за надзор на огромните обеми малки пратки, по-специално чрез нова недискриминационна такса за обработка на стоките в рамките на електронната търговия;
- планира да приеме първия план за действие съгласно Регламента за екопроектирането на устойчиви продукти до април 2025 г.;
- призовава съзаконодателя бързо да приеме целенасоченото изменение на Рамковата директива за отпадъците. Комисията ще работи в тясно сътрудничество с държавите членки за по-ефективно прилагане на тази директива, Директивата относно пластмасите за еднократна употреба, Директивата относно отпадъците от електрическо и електронно оборудване и регламентите относно екопроектирането на устойчиви продукти, относно опаковките и отпадъците от опаковки и относно батериите спрямо търговците на дребно в трети държави;
- планира да предложи акт за кръговата икономика, в който ще се проучи по-нататъшното развитие на разширената отговорност на производителя и как да се засили правоприлагането.

³² Препоръка (ЕС) 2024/915 на Комисията от 19 март 2024 г. относно мерките за борба с фалшифицирането и по-добро упражняване на правата върху интелектуалната собственост.

2.2. Целеви мерки: засилени координирани проверки на внасяните стоки

Като неотложен приоритет Комисията ще подкрепи поредица от целенасочени действия, които използват капацитета на множество органи за координирано правоприлагане на всички относими правила на ЕС, което ще доведе до незабавни резултати, както и до по-нататъшно събиране на доказателства и постоянни усилия за осигуряване на съответствие в дългосрочен план.

2.2.1. *Приоритетна област на контрол (ПОК) в областта на митниците за краткосрочни резултати и координирани действия по правоприлагане*

Комисията ще координира митническите проверки в рамките на приоритетна област на контрол (ПОК)³³ с насоченост към продукти от трети държави със значителни рискове за безопасността и риск от несъответствие, закупени чрез онлайн пазари и изпращани директно на потребителите в ЕС³⁴.

В рамките на това ограничено във времето действие митническите органи, в сътрудничество с органите за надзор на пазара и други компетентни органи, ще засилят проверките при вноса на тези продукти, за да оценят тяхната безопасност и съответствие със законодателството в областта на вътрешния пазар, да открият потенциален трафик на незаконни и опасни стоки и да обменят информацията относно несъответствието.

Непосредствената цел е да се преодолее липсата на съответствие и да се гарантира, че тези опасни и неотговарящи на изискванията продукти не се пускат на пазара, както и да се възпрепятстват престъпните организации да използват електронната търговия като маршрут за трафик. С действието следва да се съберат допълнителни доказателства за неотговарящите на изискванията продукти и участващите оператори. Действието следва незабавно да доведе до преодоляване на липсата на съответствие и да гарантира, че тези опасни и неотговарящи на изискванията продукти не се пускат на пазара.

Ангажираността и координацията между органите ще бъдат ключови фактори за успеха на ПОК. Митническите органи ще набележат съответните пратки и ще спрат освобождаването им. Органите за надзор на пазара ще определят, като експерти в съответните си продуктови области и при необходимост заедно с други специализирани органи, дали проверяваните продукти отговарят на цялото относимо законодателство. Всички съществуващи инструменти и системи ще трябва да се използват по координиран начин за подбор на пратки, разглеждане на случаи, установяване на несъответствия и извършване на последващи оценки³⁵. Въз основа на анализа на риска от тези констатации бъдещите проверки ще бъдат засилени **за някои оператори, стоки или търговски потоци**, според случая, на текуща основа. Колкото по-висок е процентът на неспазване, толкова по-голяма следва да бъде степената на бдителност на следващите етапи, за да се подобри правоприлагането и възпирането и по този начин да се допринесе за еднакви условия на конкуренция за предприятията, които поемат разходите за спазване на изискванията.

³³ Както е предвидено в член 46, параграф 3 от Митническия кодекс на Съюза.

³⁴ Точният списък на продуктите ще бъде определен със съгласието на държавите членки.

³⁵ Например митническата система за управление на риска (CRMS2), системата за контрол на вноса (CKB2), SafetyGate — системата на ЕС за бърз обмен на информация за опасни нехранителни продукти, Информационната и комуникационна система за надзор на пазара (ICSMS), компютеризираната система, посочена в член 133, параграф 4 от Регламент (ЕС) 2017/625 (TRACES), и Системата за бързо предупреждение за храни и фуражи (RASFF).

Когато икономическият оператор не е предприел подходящи и пропорционални корективни действия за отстраняване на несъответствието и несъответствието изглежда системно, органите за надзор на пазара се приканват да използват наличните корективни средства съгласно Регламента за надзор на пазара, включително изтеглянето и изземването на продукти, забраната за предоставянето им на пазара, както и налагането на санкции, отразяващи също така системния характер на несъответствието³⁶.

Това действие по ПОК ще бъде подкрепено от Експертната група по митническите въпроси³⁷ в тясно сътрудничество с компетентните органи за надзор на пазара и новия експертен екип в Митническия алианс на ЕС за границите (EUCABET).

Успоредно с това ще продължат действия като тези на Европейската служба за борба с измамите с цел справяне с моделите на измами в електронната търговия, като например злоупотребата с правила, свързани с IOSS.

В средносрочен план фактите и доказателствата, събрани в рамките на ПОК, следва да бъдат споделени между по-широк кръг от органи и да подкрепят координираните действия по правоприлагане между митническите органи, органите за надзор на пазара, органите в областта на околната среда, за защита на потребителите и за цифрови услуги. По-специално чрез ПОК би могло да се подкрепи прилагането на Акта за цифровите услуги и действията на Мрежата за безопасност на потребителите (МБП).

Констатациите от ПОК следва също така да послужат за основа на третата многогодишна работна програма за Инструмента за финансова подкрепа за оборудване за митнически контрол³⁸, който се планира да бъде приет през 2025 г., включително специална покана за представяне на предложения относно електронната търговия с бюджет от 100 милиона евро³⁹.

Комисията призовава всички държави членки да участват в ПОК и ще публикува публичен доклад относно извлечените поуки и констатациите.

2.2.2. Съвместни действия за правоприлагане в областта на безопасността на продуктите, борбата с фалшифицирането и повишаването на сигурността

Регламентът за надзор на пазара и Регламентът относно общата безопасност на продуктите предоставят на органите за надзор на пазара в държавите членки необходимите правомощия за правоприлагане, включително по отношение на продуктите, продавани онлайн. Те могат например да издават заповеди за премахване на опасни или неотговарящи на изискванията продукти от онлайн магазини и онлайн пазари. Разследваните продукти и свързаните с тях мерки трябва да бъдат обявени в

³⁶ Вж. членове 16, 19 и 41 от Регламент (ЕС) 2019/1020 относно надзора на пазара.

³⁷ Експертна група по митническите въпроси — секция „Контрол и управление на риска“, съставена от експерти по управление на риска от държавите членки, заседаващи заедно с участието на органите за надзор на пазара.

³⁸ Комисията вече отпусна над 550 милиона евро като част от първите две многогодишни работни програми (съответно за 2021—2022 г. и за 2023—2024 г.) за граничните контролно-пропускателни пунктове и митническите лаборатории. С над 440 милиона евро, които все още са на разположение по настоящата МФР, програмата ще продължи да подкрепя и приоритизира електронната търговия. За да се засилят допълнително тези проверки, ще се наблегне както на оперативната съвместимост (обмена на информация), така и на съвместното споделяне на оборудване с други органи (по-специално органите за надзор на пазара).

³⁹ Пакетът е предназначен за финансиране на контрола на електронната търговия от митническите органи на ЕС, но е допустимо и оборудването, използвано съвместно от митническите органи и органите за надзор на пазара или здравните органи.

Информационната и комуникационна система за надзор на пазара (ICSMS), а мерките, предприети по отношение на опасни продукти, се съобщават от държавите членки чрез Системата Safety Gate на ЕС⁴⁰ — системата за бързо предупреждение за опасни нехранителни продукти, управлявана от Комисията.

Въз основа на първия опит от ПОК Комисията ще започне специална **координирана дейност относно безопасността на продуктите (КДБП)**, отворена за всички държави членки, с цел подобряване на **структурното сътрудничество между митническите органи и органите за надзор на пазара** по отношение на продуктите или категориите продукти, продавани онлайн, за съвместна оценка на рисковете и за определяне на подходящите корективни мерки. Освен това през 2025 г. Комисията ще предложи в рамките на Мрежата за безопасност на потребителите да проведе **съвместни дейности на тази мрежа по изпитване на продукти**, което също така ще позволи на органите за надзор на пазара да вземат проби от продукти онлайн под прикритие. **Комисията призовава държавите членки активно да участват в тези дейности.**

През второто тримесечие на 2025 г. **Мрежата за безопасност на потребителите** ще извърши първата си проверка на безопасността на продуктите⁴¹, за да провери и наложи спазването на изискванията за продуктовете гами в категориите продукти, които най-често се поръчват онлайн. Като използват инструмента на ЕС за електронен надзор, предоставен от Комисията, органите ще се съсредоточат върху изчерпателността на информацията за безопасност в продуктовата гама, включително данните на отговорното лице от ЕС, и върху откриването на продукти, за които вече е подадено уведомление до Системата на ЕС за бърз обмен на информация за опасни нехранителни продукти.

Комисията също така работи за укрепване на **Европейската мрежа на митническите лаборатории (ЕММЛ)**⁴², която е от съществено значение за подпомагане на работата на органите за надзор на пазара, здравните и митническите органи. Тя също така създава **структури на ЕС за извършване на изпитвания** съгласно Регламента за надзор на пазара с цел повишаване на капацитета за изпитване на продукти на органите за надзор на пазара в държавите членки⁴³.

Сред новите действия срещу фалшифицираните и други незаконни продукти Комисията подкрепя подготовката за новата Европейска мултидисциплинарна платформа за борба с криминални заплахи (ЕМРАСТ) за периода 2026—2029 г. Това следва да увеличи във възможно най-голяма степен координацията между правоприлагащите органи, включително полицията, митниците, прокурорите, с цел справяне с вредни, неотговарящи на изискванията и незаконни продукти, свързани с престъпни дейности. Освен това **Европейската служба за борба с измамите (OLAF)** продължава да разследва свързания с измами внос чрез електронна търговия на фалшифицирани стоки, които са вредни за здравето и безопасността на потребителите.

⁴⁰ <https://ec.europa.eu/safety-gate/#/screen/home>

⁴¹ Действия за едновременни координирани проверки.

⁴² Рационализиране, координиране и оптимизиране на използването на човешки и технически ресурси сред митническите лаборатории на ЕС, които се занимават предимно с незаконни наркотици и наркотични вещества, но също така и с храни и напитки, текстилни или други промишлени изделия, пластмаси и други химикали.

⁴³ Структурите на ЕС за извършване на изпитвания са определени съгласно член 21 от Регламент (ЕС) 2019/1020 в няколко продуктови сектора, включително детските играчки, радиосъоръженията и екопроектирането/енергийното етикетироване.

Комисията също така подкрепя европейските иновации (консорциуми от европейски новатори, промишленост и органи) с цел разработване на иновативни европейски технологии за сигурността на електронната търговия⁴⁴.

Комисията:

- предлага приоритетна област на контрол (ПОК) за вноса чрез електронна търговия на стоки, изпращани директно на потребителите, със съдействието на органите за надзор на пазара, както и средносрочна цел, която да допринесе за координираното прилагане на по-широк набор от правила, включително цифрово регулиране. Комисията призовава за участие от страна на държавите членки и ще публикува публичен доклад относно извлечените поуки и констатациите;
- подкрепя нова координирана дейност относно безопасността на продуктите и други съвместни действия за надзор на пазара, насочени към безопасността на продуктите в електронната търговия, и призовава държавите членки за активно участие;
- се ангажира с борбата с трафика на незаконни стоки и стоки, нарушаващи законодателството, свързано с кръговата икономика, включително електронната търговия, в съответствие с приоритетите на следващия цикъл на ЕМРАСТ.

2.3. Стриктно правоприлагане на законодателството на ЕС за защита на потребителите онлайн

ЕС разполага с всеобхватен набор от единствени по рода си в света правила за защита на потребителите онлайн и за определяне на много ясни отговорности за онлайн пазарите. Прилагането на достиженията на правото на ЕС за защита на потребителите, както и на новите Акт за цифровите услуги и Акт за цифровите пазари, са основен приоритет за Комисията. Координираните действия и тясното сътрудничество са от ключово значение — между органите и между всички заинтересовани страни, както се вижда от неотдавнашните разследвания⁴⁵, както и под формата на рамки като инструментариума на ЕС за борба с фалшифицирането⁴⁶.

2.3.1. Отговорности на онлайн пазарите: Акт за цифровите услуги

Актът за цифровите услуги (АЦУ) определя общоевропейски правила за онлайн посредниците, включително за онлайн пазарите, които свързват продавачите с потребителите. Целта на правилата е да се гарантира, че търговците могат да продават на онлайн пазари само продукти, които отговарят на съответните изисквания за безопасност на продуктите и други изисквания.

Онлайн пазарите са задължени да противодействат на незаконните стоки, предлагани чрез техните услуги. Това включва например задължението за въвеждане на лесни за ползване механизми за уведомяване и предприемане на действия и за подаване на жалби, задължение за сътрудничество с доверени податели на сигнали, забрана на

⁴⁴ Това включва финансираните от ЕС научноизследователски проекти PARSEC (Parcel and Letter Security for Postal and Express Courier Flows — Сигурност на пратките и писмата при пощенските и експресните куриерски потоци), iFLOWS (авангардни технологии за сканиране и откриване на незаконни материали при пощенските услуги и експресните куриерски потоци) и ODYSSEUS.

⁴⁵ Вж. по-долу координираното разследване срещу Темп на Европейската комисия по силата на Акта за цифровите услуги и Мрежата за сътрудничество в областта на защитата на потребителите (CO3П), съгласно правилата за защита на потребителите, стр. 16.

⁴⁶ Препоръка (ЕС) 2024/915 на Комисията от 19 март 2024 г. относно мерките за борба с фалшифицирането и по-добро упражняване на правата върху интелектуалната собственост.

тъмните модели, правила за реклама и подробни задължения за прозрачност, включително как продуктите се препоръчват на потребителите.

Те също така имат задължение да „**познават своя търговски клиент**“, което следва да разубеди неспазващите изискванията продавачите да предлагат своите продукти в ЕС чрез онлайн пазари, както и да предоставят практическа помощ при проследяването на търговци, които не прилагат правилата на ЕС. На практика пазарите трябва да събират информация за търговците, преди те да започнат да предлагат продуктите си в платформата. Това включва например самоличността и данните за контакт на търговеца, информация за неговата платежна сметка, данни за неговата търговска регистрация и декларация, с която търговецът се задължава да предлага само продукти, които са в съответствие с правилата на ЕС. До 17 февруари 2025 г. пазарите следва да са положили всички усилия да съберат и оценят информацията от търговците, които вече са били активни на тяхната платформа преди една година, т.е. на 17 февруари 2024 г. Те трябва непрекъснато да изискват информация и да извършват подобни проверки за всеки търговец, който се присъединява към платформата, преди той да може да предложи продуктите си в ЕС.

В своята надзорна роля Комисията обръща особено внимание на прилагането на това задължение като ключов инструмент за възпиране на недобросъвестните продавачи да се насочват към потребителите в ЕС. Информацията, събирана от търговеца, е от съществено значение за потребителите, но също така и за корективните действия на самата платформа, например за преустановяване на дейността на търговците, които многократно са предлагали незаконни стоки. Освен това тя може да служи и на компетентните органи, например при надзора на правилата за безопасност на продуктите. АЦУ улеснява изпълнимостта на заповедите, издадени от компетентните съдебни или административни органи, за премахване на незаконно съдържание, включително незаконни продукти, предлагани от продавачи.

От пазарите се изисква също така да гарантират „спазване при проектирането“, т.е. техният интерфейс трябва да позволява на търговците да предоставят цялата необходима преддоговорна информация и друга информация за съответствието и безопасността на продуктите съгласно приложимото право на Съюза. Те също така трябва да информират потребителите, в случай че са закупили незаконен продукт чрез тяхната услуга.

Двадесет и пет онлайн платформи, включително няколко онлайн пазара⁴⁷, бяха определени от Комисията като много големи онлайн платформи и търсачки⁴⁸, след като достигнаха до над 45 милиона получатели в ЕС на средномесечна основа. Те трябва да въведат строги мерки за оценка и намаляване на рисковете, породени от проектирането, функционирането и използването на техните услуги. Това включва необходимостта от оценка и намаляване на рисковете, свързани с разпространението на неотговарящи на изискванията стоки, рисковете за високо равнище на защита на потребителите в ЕС или рисковете, свързани с общественото здраве, малолетните и непълнолетните лица и физическото благосъстояние на хората.

Комисията счита за приоритетни действията по правоприлагане, свързани с тези рискове на така определените онлайн пазари, и засилва сътрудничеството и координацията с националните компетентни органи.

⁴⁷ Amazon, AliExpress, Apple AppStore, Booking, Google Shopping, Google Play, SHEIN, Temu и Zalando.

⁴⁸ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/list-designated-vlops-and-vloses>

Комисията започна действия по разследване съгласно АЦУ по отношение на SHEIN⁴⁹ и Amazon⁵⁰ и **официално започна производства срещу AliExpress на 14 март 2024 г.**⁵¹ и Temu на 31 октомври 2024 г.⁵² Последното разследване се допълва и от координирано действие в рамките на Мрежата за сътрудничество в областта на защитата на потребителите (СОЗП)⁵³.

Комисията ще продължи да наблюдава спазването и, когато е необходимо, ще започва производства, в рамките на които би могла да се съсредоточи върху мерките с най-голямо въздействие, като например задълженията да „познавате вашия търговски клиент“, системното спазване от страна на онлайн пазарите на заповедите за премахване или за предоставяне на информация, получени от компетентните органи, като подкрепя техните координирани действия и прилагането на законодателството, чието изпълнение се съблюдава. Комисията обръща особено внимание на хибридният стопански модел на някои пазари, т.е. случаите, в които те действат като посредници и самите те също са преки продавачи или упражняват контрол върху продавачите⁵⁴.

Комисията ще се опира също така на координирани действия като ПОК и на действията, извършени в рамките на Мрежата за сътрудничество в областта на защитата на потребителите (СОЗП), и ще взема под внимание техните констатации, свързани с нейните разследвания съгласно АЦУ.

Освен това тя ще се стреми да подобри капацитета си чрез **споразумения с други органи, служби и агенции на Съюза със съответния експертен опит**, като например работно споразумение със Службата на ЕС за интелектуална собственост (EUIPO), за да подкрепя действията си по правоприлагане по отношение на платформите за електронна търговия, които могат да представляват системен риск от наводняване на Съюза с фалшифицирани стоки.

От съществено значение е в целия ЕС да бъде изградена **силна мрежа от правоприлагащи органи**, които да съгласуват усилията си, да обменят информация, да рационализират действията си и да засилват цялостното въздействие на мерките по правоприлагане и регулаторния надзор. В рамките на държавите членки по отношение на прилагането на АЦУ компетентни са координаторите за цифровите услуги (КЦУ). Следва да **участват ефективно и други компетентни органи**, по-специално тези с експертен опит и свързани компетентности в областта на безопасността, съответствието и защитата на потребителите. Откакто започна работата си през февруари 2024 г., **Европейският съвет за цифровите услуги** се превърна в основна мрежа от регулатори, които насърчават сътрудничеството, и разполага със специална работна група за защита на потребителите, която осигурява връзката с Мрежата за сътрудничество в областта на защитата на потребителите (СОЗП).

⁴⁹ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/news/commission-requests-information-online-marketplaces-temu-and-shein-compliance-digital-services-act>

⁵⁰ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/news/commission-sends-request-information-amazon-under-digital-services-act>
<https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/news/commission-requests-information-amazon-under-digital-services-act>

⁵¹ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/news/commission-opens-formal-proceedings-against-aliexpress-under-digital-services-act>

⁵² <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/news/commission-opens-formal-proceedings-against-temu-under-digital-services-act>

⁵³ Вж. по-долу и на следния адрес: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_24_5707

⁵⁴ В съответствие с член 6 от АЦУ при продажба на незаконни продукти може да се търси отговорност от доставчика в случай на продукти, продавани директно от онлайн пазара или когато той упражнява контрол върху продавача .

За да съберат доказателства по по-съдържателен начин, някои държави членки поеха инициативата за установяване на междусекторно сътрудничество чрез **работна група по електронната търговия на национално равнище**, включително КЦУ, органите за защита на потребителите, органите за надзор на пазара и митническите органи. Комисията е готова да подкрепи създаването на такива работни групи във всички държави членки през 2025 г. с помощта на служителите по АЦУ, назначени в представителствата на Комисията, и да гарантира, че те подпомагат работата на **Европейския съвет за цифровите услуги** и действията по правоприлагане на национално равнище и на Комисията съгласно АЦУ.

Успоредно с тези усилия до ноември 2025 г. Комисията ще оцени и начина, по който **АЦУ взаимодейства с други правни актове, като например достиженията на правото на ЕС за защита на потребителите и правилата за безопасност на продуктите**⁵⁵. Когато е целесъобразно, настоящият доклад **може да бъде придружен от предложение за опростяване на съществуващите правила**.

2.3.2. Отговорности на търговците и другите онлайн предприятия: утвърждаване и прилагане на правилата за защита на потребителите

Независимо дали продават чрез онлайн пазари или не, търговците, които предлагат своите стоки и услуги в ЕС, включително тези, установени в трети държави, трябва да спазват законодателството на ЕС за защита на потребителите⁵⁶. Тези правила важат както онлайн, така и офлайн, като гарантират най-високия стандарт на защита на потребителите, например като предпазват потребителите в ЕС от измамни практики и измамнически схеми в интернет и дават възможност на потребителите да вземат информирани решения и да избягват скрити разходи или рискове.

Освен това онлайн пазарите могат да повлияят върху решенията на потребителите чрез своите интерфейси, включително чрез определяне на класирането на резултатите от търсенето, даването на препоръки, но и чрез използване на тъмни модели, проектиране, предизвикващо пристрастяващо, и агресивна или нежелана персонализирана реклама. С АЦУ на онлайн пазарите се забранява да ползват тъмни модели и се регулират други практики, като се налагат задължения, например по отношение на проектирането на техните интерфейси и препоръчващи системи, налагат се задължения за информиране на потребителите и им се забранява да представят определени видове персонализирани реклами.

Онлайн пазарите също така подлежат на общите разпоредби на законодателството на ЕС за защита на потребителите, които се прилагат за всички търговци и които забраняват нелоялните търговски практики, въздействащи върху избора на потребителите. При проверката за пригодност във връзка със справедливостта в

⁵⁵ Както е предвидено в член 91 от АЦУ.

⁵⁶ Напр. Директива 2005/29/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 11 май 2005 г. относно нелоялни търговски практики от страна на търговци към потребители на вътрешния пазар, Директива 2011/83/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2011 г. относно правата на потребителите, Директива 93/13/ЕИО на Съвета от 5 април 1993 г. относно неравноправните клаузи в потребителските договори, Директива 98/6/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 1998 г. относно защитата на потребителите при обозначаването на цените на стоките, предлагани на потребителите, Директива (ЕС) 2019/771 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2019 г. за някои аспекти на договорите за продажба на стоки, за изменение на Регламент (ЕС) 2017/2394 и Директива 2009/22/ЕО и за отмяна на Директива 1999/44/ЕО.

областта на цифровите технологии⁵⁷ се стигна до заключението, че законодателството за защита на потребителите, чийто подход се основава до голяма степен на принципи, не осигурява достатъчна правна сигурност по отношение на тяхното прилагане в цифровата среда, извън рамките на АЦУ. Комисията планира да предложи законодателен акт за справедливост в областта на цифровите технологии, за да се засили защитата на потребителите по целенасочен начин, като се конкретизират принципите в съществуващите разпоредби за защита на потребителите и се запълнят установените пропуски.

Националните органи за защита на потребителите или националните съдилища отговарят за правоприлагането на законодателството за защита на потребителите. Те могат например да наредят да бъдат коригирани, дезактивирани или премахнати уебсайтове или профили в социални медии, съдържащи измамнически схеми в интернет, както и да наредят да бъдат закрити профили на търговци, които не оказват съдействие.

Комисията работи с **Мрежата за сътрудничество в областта на защитата на потребителите (СОЗП)**, която отговаря за правоприлагането на законодателството на ЕС за защита на потребителите. Комисията може да предупреди Мрежата за СОЗП, когато е налице основателно подозрение, че е извършено нарушение на правото на ЕС. Комисията координира такива действия, когато са засегнати голяма част от потребителите в ЕС. Мрежата за СОЗП започна няколко действия⁵⁸ и може да започне нови срещу търговците в областта на електронната търговия съгласно Регламента за защита на потребителите. В този контекст е в ход действие срещу Temu.

На 3 февруари 2025 г. **Мрежата за СОЗП и Комисията информираха също така SHEIN, че започват координирано действие**, за да разследват спазването от страна на онлайн пазара и електронния търговец на дребно на определени задължения съгласно законодателството на ЕС за защита на потребителите⁵⁹. Текущото съвместно разследване на Мрежата за СОЗП се координира от Комисията.

Координирани усилия: делата, свързани с АЦУ и Мрежата за СОЗП срещу Temu

Неотдавнашните разследвания във връзка с Temu показват как АЦУ и Мрежата за СОЗП и регулаторните инструменти могат да се оказват взаимна подкрепа и как органите могат да използват правомощията си за ефективни действия.

На 31 октомври 2024 г. Комисията започна разследване на Temu⁶⁰ по подозрения за нарушения на АЦУ, включително във връзка с идентифициране на риска и липса на мерки за намаляване на риска, за да се ограничи повторната поява на нелоялни търговци, които са били отстранени преди това, или повторната поява на неотговарящи на изискванията стоки; рисковете, свързани с пристрастяващото проектиране на услугата, включително програмите за възнаграждение, наподобяващи

⁵⁷ [Работен документ на службите на Комисията — Проверка за пригодност на законодателството на ЕС за защита на потребителите по отношение на справедливостта в областта на цифровите технологии | Европейска комисия](#)

⁵⁸ Например координирани действия на Мрежата за СОЗП срещу AliExpress или Wish: https://commission.europa.eu/live-work-travel-eu/consumer-rights-and-complaints/enforcement-consumer-protection/coordinated-actions/market-places-and-digital-services_bg#aliexpress-and-wish

⁵⁹ Директивата за нелоялни търговски практики, Директивата за правата на потребителите, Директивата относно неравноправните клаузи в потребителските договори, Директивата относно обозначаването на цените и Директивата за електронната търговия. Започването на такова координирано действие не засяга заключенията, които ще бъдат направени впоследствие.

⁶⁰ Вж. по-горе, стр. 14.

игра, и системите, които Temu прилага за намаляване на рисковете, произтичащи от такова пристрастяващо проектиране и продажба под натиск, включително чрез тъмни модели, които биха могли да имат отрицателни последици за физическото и психическото благополучие на лицата; препоръчващи системи, включително предоставяне на поне един лесно достъпен вариант, който не се основава на профилиране; и задължението за предоставяне на достъп на разследващите до данните.

Разследването на Комисията е в ход и се подпомага от митниците, органите за надзор на пазара и органите за защита на потребителите чрез Европейския съвет за цифровите услуги. По него постъпва информация и от отговорите на Temu по исканията за информация на Комисията, както и от данните от тайно пазаруване и жалби на потребители, подадени от трети страни⁶¹. Ако Комисията стигне до заключението, че платформата е в нарушение на АЦУ, доставчикът рискува да му бъдат наложени, наред с други санкции, потенциални глоби в размер до 6 % от неговия световен оборот.

На 8 ноември 2024 г., след съвместно разследване, проведено от Мрежата за СОЗП и координирано от Комисията, Мрежата за СОЗП уведоми⁶² Temu, че счита редица негови практики за нарушаващи законодателството на ЕС за защита на потребителите. Сред тях са практики, свързани с фалшиви отстъпки, тъмни модели за оказване на натиск върху потребителите, принудителна игровизация, липсваща и подвеждаща информация, фалшиви отзиви и скрити данни за контакт. Мрежата за СОЗП нареди на Temu да предложи ангажименти за това как дружеството ще се справи с проблемите.

Освен това Мрежата за СОЗП поиска информация от Temu, за да оцени спазването от страна на дружеството на други задължения съгласно законодателството на ЕС за защита на потребителите, като например задължението да информира ясно потребителите дали продавачът на даден продукт е търговец или не, да гарантира, че класирането, отзивите и рейтингите на продуктите не се представят на потребителите по подвеждащ начин, че намаленията на цените се обявяват и изчисляват правилно, и да гарантира, че всички твърдения за екологосъобразност са точни и обосновани.

В момента се извършва оценка на отговорите на Temu по констатациите и въпросите, отправени от Мрежата за сътрудничество в областта на защитата на потребителите.

Комисията продължава да подкрепя и координира работата на Мрежата за СОЗП по правоприлагането, като използва всички налични инструменти. Например възможностите на изкуствения интелект с неговия инструментариум за събиране на доказателства **eLab** ще бъдат използвани за извършване на едновременни автоматизирани проверки на основните онлайн пазари. Комисията планира да сподели резултатите от тези проверки с Мрежата за СОЗП, която може да реши да предприеме последващи действия по правоприлагане съгласно Регламента за СОЗП.

В съответствие с констатациите в неотдавнашния си доклад⁶³ относно прилагането на **Регламента за сътрудничество в областта на защитата на потребителите (СОЗП)**

⁶¹ [Taming Temu | BEUC](#)

⁶² https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/it/ip_24_5707

⁶³ https://commission.europa.eu/document/download/569266a1-22d9-4871-a143-a3671b417507_en?filename=Report%20B3%20cpc.pdf

Комисията обмисля преглед на регламента⁶⁴ с цел по-нататъшно засилване на правоприлагането на законодателството на ЕС за защита на потребителите, по-специално по отношение на широко разпространените незаконни практики, независимо дали извършителите са установени в рамките на Съюза или извън него, с цел да се гарантират еднакви условия на конкуренция.

2.3.3. Разрешаване на спорове в областта на електронната търговия

Въпреки всички усилия неизбежно ще възникват ситуации, при които в ЕС се купуват неотговарящи на изискванията стоки, поради което е важно потребителите да имат достъп до съдържателни средства за защита. Новата рамка за отговорност за вреди, причинени от дефект на стока, приета през октомври 2024 г., ще се прилага от края на 2026 г.⁶⁵ и ще гарантира, че винаги има лице, отговорно за продуктите, когато производителят не е установен в ЕС. АЦУ също така предоставя на потребителите и техните представители инструменти за сигнализиране на незаконни стоки на онлайн пазарите и за търсене на правна защита.

Освен това **Комисията предложи преразглеждане на Директивата за алтернативно решаване на спорове (АРС)**⁶⁶, за да се гарантира, че законодателството за извънсъдебно разрешаване на спорове е подготвено за цифровата ера, включително когато споровете включват търговци извън ЕС. **Комисията призовава съзаконодателите да приемат бързо преразгледаната директива за АРС и призовава за приемане на придружаващата препоръка** за насърчаване на висококачествени критерии за процедурите за разрешаване на спорове, предлагани от онлайн пазарите и търговските сдружения на Съюза⁶⁷.

2.3.4. Създаване на стопански възможности за алтернативните оператори, така че те да достигнат онлайн до потребителите в ЕС: Акт за цифровите пазари

Европейските МСП станаха силно зависими от онлайн платформите, включително онлайн пазарите. Актът за цифровите пазари (АЦП) открива възможности за алтернативните предприятия, включително малките онлайн пазари, да се превърнат в следващата предпочитана платформа. За да стане възможно това на практика, предприятията трябва например да могат да преминават от една платформа към друга, без да губят данните си. АЦП задължава контролиращите достъпа предприятия⁶⁸ да предоставят на крайните ползватели и на упълномощените трети страни непрекъснатата преносимост на данните в реално време, както и достъп до данните за бизнес ползвателите и упълномощените трети страни.

Комисията ще даде приоритет на ефективното правоприлагане и надзор в рамките на правомощията си по АЦП по отношение на контролиращите достъпа предприятия, включително за практики, които оказват въздействие върху европейския сектор на електронната търговия, за да гарантира, че тези контролиращи достъпа предприятия

⁶⁴https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13535-Consumer-protection-strengthened-enforcement-cooperation_bg

⁶⁵ Директива (ЕС) 2024/2853 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2024 г. относно отговорността за вреди от дефекти на продукти и за отмяна на Директива 85/374/ЕИО на Съвета.

⁶⁶ Предложение за директива за изменение на Директива 2013/11/ЕС за алтернативно решаване на потребителски спорове, както и на директиви (ЕС) 2015/2302, (ЕС) 2019/2161 и (ЕС) 2020/1828.

⁶⁷ Препоръка (ЕС) 2023/2211 на Комисията от 17 октомври 2023 г. относно изискванията за качество на процедурите за решаване на спорове, предлагани от онлайн места за търговия и търговски сдружения на Съюза.

⁶⁸ Включително например Google Shopping, Amazon Marketplace, Meta Marketplace. Вж. пълния списък на определените контролиращи достъпа предприятия на следния адрес: [Определени контролиращи достъпа предприятия съгласно АЦП](#)

изпълняват задълженията си за въвеждане на мерки за спазване на АЦП. Комисията ще използва всички инструменти на АЦП, включително, когато е целесъобразно, наемане на експерти и одитори за достъп до алгоритмите на контролиращите достъпа предприятия и ще следи дали те спазват правилата.

Комисията:

- ще продължи да дава приоритет на действията по правоприлагане съгласно Акта за цифровите услуги (АЦУ) по отношение на спазването на изискванията от страна на големите онлайн пазари. Комисията ще засили своите надзорни действия в рамките на АЦУ, ще укрепи капацитета и партньорствата си с агенциите на ЕС, като например EUIPO, и ще участва в координирани действия с компетентните органи;
- призовава държавите членки да определят компетентни органи и да създадат работни групи в областта на електронната търговия, които да подкрепят прилагането на АЦУ и координираните действия съгласно други правни режими. Комисията ще подкрепя държавите членки чрез новите служители по АЦУ в своите представителства и чрез координация в Европейския съвет за цифровите услуги;
- ще оцени начина, по който АЦУ взаимодейства с други правни актове;
- ще продължи да подкрепя Мрежата за сътрудничество в областта на защитата на потребителите, включително чрез нейния инструментариум за събиране на доказателства в eLab;
- ще продължи работата по евентуален преглед на Регламента за сътрудничество в областта на защитата на потребителите;
- призовава съзаконодателите да приемат бързо преразгледаната Директива за алтернативно решаване на спорове;
- ще постави като приоритет прилагането на АЦП по отношение на начина, по който цифровите контролиращи достъпа предприятия оказват въздействие върху сектора на електронната търговия.

2.4. По-добър капацитет за надзор чрез цифрови инструменти

Цифровите решения могат да бъдат ключови фактори за надзора на електронната търговия, като подкрепят органите и законните участници на пазара в спазването на правото на ЕС.

Първо, Комисията отдава приоритет на ефективното прилагане на цифровия продуктов паспорт (ЦПП), както е предвидено в Регламента за екопроектирането на устойчиви продукти (РЕУП), Регламента относно батериите и друго относимо секторно законодателство. С течение на времето повечето физически стоки, пуснати на пазара на ЕС или въведени в експлоатация, ще изискват ЦПП. В РЕУП се предвижда приемането на секторни делегирани актове, с които постепенно ще се определят изисквания за екопроектиране и ще се въведе ЦПП за конкретни продуктови групи. Първият работен план, в който се определя кои продукти ще бъдат приоритетни през следващите години, ще бъде приет през април 2025 г. Това ще доведе до безпрецедентна прозрачност и проследимост по веригите за създаване на стойност на продуктите и ще направи налична важна информация, като например техническите характеристики на продукта, произхода, материалите, въздействието върху околната среда и препоръките за ремонт, рециклиране и обезвреждане, чрез система, която налага минимална административна тежест на участващите предприятия.

Комисията също така ще се опита да предложи **системата за ЦПП да бъде внедрена и в други области на политиката, като я използва като входна точка за допълнителна специфична за продукта информация и документи, като например сертификати за съответствие.**

ЦПП, заедно със средата на Европейския съюз за митническо обслужване на едно гише и по-късно Центъра за митнически данни на ЕС, също така ще **опрости работата на митническите органи, органите за надзор на пазара и икономическите оператори**, когато даден продукт навлезе на пазара на ЕС. Със съответната информация за оценка на съответствието и проследимост, консолидирана в единен идентификатор, митническите органи могат по-ефективно да проверяват дали цялата необходима информация за продукта е предоставена в ЦПП. Митническите органи също така ще използват информацията, предоставена чрез ЦПП, за целите на управлението на риска и за насочване на своите проверки. Това не само ще намали разходите за националните правоприлагащи органи, но и значително ще подобри безопасността на продуктите в рамките на единния пазар и ще опрости живота на спазващите изискванията предприятия.

Освен това редица ИТ инструменти и бази данни подпомагат компетентните органи, а понякога и онлайн пазарите при откриването на незаконни продукти. Комисията подготвя проект за **рационализиране на съществуващите бази данни**, включително, като първа стъпка, Системата на ЕС за бърз обмен на информация за опасни нехранителни продукти и митническата система за управление на риска, в **единна, оперативно съвместима система**, която ще увеличи полезните взаимодействия при информацията, събирана от различните органи, и ще осигури оперативна съвместимост с ЦПП. Това следва да улесни по-бързото откриване на неотговарящи на изискванията продукти и проследяването им от съответните органи. Това следва да даде възможност на онлайн пазарите да реагират по-ефективно на заплахите и да въведат проверки на случаен принцип на продуктите.

И **накрая**, Комисията предоставя на органите за надзор на пазара нови **ботове с възможност за използване на изкуствен интелект**. Бот за електронен надзор вече е на разположение и се използва за сигнализиране на повторно появяващи се опасни продукти, които вече са включени в списъка на Системата на ЕС за бърз обмен на информация за опасни нехранителни продукти, и генерира автоматизирани искания за изтегляне. Комисията е разработила ботове, за да идентифицира продукти, които не отговарят на изискванията за екопроектиране и енергийно етикетирание. Комисията планира също така да предостави през 2025 г. друг бот, който да извършва автоматизирано търсене на потенциално неотговарящи на изискванията продукти на онлайн пазарите⁶⁹.

Комисията:

- ще си постави като приоритет прилагането на цифровия продуктов паспорт за различните категории продукти. Първият план за действие ще бъде приет до април 2025 г.;
- има за цел да рационализира съществуващите бази данни в оперативно съвместима система, като се съсредоточи върху Системата на ЕС за бърз обмен на информация за опасни нехранителни продукти и митническата система за управление на риска

⁶⁹ Той следва да проверява предлаганите продукти и потребителските отзиви, като използва ключови думи, загатващи потенциално несъответствие, подбрани от инспекторите по надзор на пазара, и да изготвя списъци на потенциално несъответстващи продукти.

(CRMS2) като първа стъпка в началото на 2025 г.;

- ще продължи да предоставя на органите за надзор на пазара бот за електронен надзор за повторно появяващи се опасни продукти и ще предостави друг бот за откриване на нови продукти.

2.5. Даване на повече права на потребителите, предоставяне на по-добра информация на търговците и насърчаване на доброволни действия

Повишаването на осведомеността, образованието и информацията са силни инструменти за осигуряване на възможност на потребителите да правят избор, съобразен с техните интереси и ценности, както и ефективни инструменти за възпиране на търговците от участие в продажбата на опасни, фалшифицирани или по друг начин неотговарящи на изискванията продукти.

Комисията подкрепя редица мерки за информиране на потребителите онлайн. Например изискванията за екопроектиране на текстилни и други продукти съгласно Регламента за екопроектирането на устойчиви продукти ще осигурят по-добра информация на потребителите относно аспектите на устойчивостта, като например въздействието върху околната среда, енергопотреблението, ремонтпригодността или дълготрайността. Освен това Комисията ще подкрепи **обучението на специалисти в областта на потребителите в държавите членки** през предстоящия етап **„Обучение на обучаващи“ на програмата ConsumerPro**, което ще даде възможност на потребителските организации да предоставят повече лични съвети на място относно устойчивите навици за покупки.

Освен това предложеният от Комисията регламент⁷⁰ относно изчисляването на емисиите от транспорта (CountEmissions EU) има за цел да подобри прозрачността на резултатите от доставките чрез определяне на общи правила за отчитане на емисиите на парникови газове от транспортните услуги.

През последните 20 години мрежата на **европейските потребителски центрове (ECC-Net)**, основана съвместно от Комисията, образова потребителите в ЕС относно техните права в рамките на единния пазар и ги подпомага при разрешаването на трансгранични спорове⁷¹. ECC-Net ще засили кампаниите си за повишаване на осведомеността относно правата на потребителите, потенциалните рискове и механизмите за правна защита при онлайн покупки, **като наблегне на търговците извън ЕС**. Би могло да се работи и с онлайн пазарите.

ЕС разполага и с редица други рамки за повишаване на осведомеността, взаимопомощ и доброволни действия, предприети от онлайн пазарите и други онлайн платформи, гражданското общество и представители на промишлеността. Сред тях са например Ангажиментът за безопасност на продуктите +⁷² с 11 участващи платформи, Меморандумът за разбирателство срещу фалшифицираните продукти, обединяващ онлайн пазарите и марките, както и интернет форумът на ЕС, първоначално съсредоточен върху терористичното съдържание онлайн, но включващ също действия и пакет от знания за борба с онлайн продажбите на наркотици, предоставящ информация за ключови думи и тактики, използвани от онлайн трафикантите на наркотици.

⁷⁰ Изчисляване на емисиите от транспорта — CountEmissions EU

⁷¹ https://commission.europa.eu/live-work-travel-eu/consumer-rights-and-complaints/resolve-your-consumer-complaint/european-consumer-centres-network-ecc-net_bg.

⁷² Ангажимент за безопасност на продуктите — Европейска комисия

Комисията:

- ще подкрепи, включително чрез мрежата на европейските потребителски центрове (ECC-Net), допълнителни кампании за повишаване на осведомеността, като наблегне на търговците извън ЕС;
- ще подкрепи чрез програмата ConsumerPro обучението на специалисти в областта на потребителите в държавите членки с цел предоставяне на повече лични съвети на потребителите;
- призовава съзаконодателя да приеме предложения регламент относно изчисляването на емисиите от транспорта (CountEmissions EU);
- ще продължи да подкрепя и стимулира доброволното сътрудничество между онлайн пазарите и други заинтересовани страни чрез форуми като Ангажимента за безопасност на продуктите+, Меморандума за разбирателство срещу фалшифицирани продукти или интернет форума на ЕС.

2.6. Двустранно сътрудничество и търговски съображения

Опасенията, изтъкнати от Комисията в настоящото съобщение и произтичащи от вносни пратки с ниска стойност, се споделят в целия свят. Други юрисдикции проучват или вече са приложили мерки като намаляване или премахване на освобождаванията *de minimis* от митнически тарифи, въвеждане на ДДС за пратките *de minimis* или подобряване на собствената си регулаторна рамка за платформите за електронна търговия.

По-доброто образование на продавачите в трети държави също е изключително важна мярка. Например, като се има предвид големият брой продукти, внасяни от Китай, Комисията ще продължи дейностите за повишаване на осведомеността и обучение относно правилата на ЕС за безопасност на продуктите, насочени към китайски дружества чрез проекта SPEAC (Безопасни нехранителни потребителски продукти в ЕС и Китай), който от 2021 г. насам е имал над 800 000 участници.

В по-общ план генерална дирекция „Правосъдие и потребители“ на Европейската комисия и Главната митническа администрация на Китайската народна република подписаха **административно споразумение за сътрудничество в областта на безопасността на продуктите** и придружаващ го план за действие относно безопасността на нехранителните потребителски продукти, продавани онлайн.

Същевременно Комисията е готова по всяко време да предприеме подходящи мерки, за да гарантира спазването на стандартите на ЕС и да защити европейските потребители и предприятия.

Ако даден сектор на промишлеността на ЕС представи достатъчно доказателства за дъмпингов или субсидиран внос, причиняващ вреда, Комисията ще проучи наличните варианти, включително в рамките на инструментите за търговска защита. Освен това Комисията ще оцени всички доказателства за съществуването на незаконни режими на субсидиране, по-специално експортни субсидии за стоки и субсидии за определени услуги, предлагани в ЕС, с оглед на съответните правила. В този контекст Комисията ще разгледа всички възможности за правна защита съгласно международните правила и правото на ЕС.

Комисията:

- ще продължи двустранното сътрудничество със страните, от които идват внасяните

стоки, чрез дейности за повишаване на осведомеността и обучение относно правилата на ЕС за безопасност на продуктите, предназначени за продавачи трети страни, и двустранно сътрудничество с органите на трети държави;

- ще оценява всички доказателства, свързани със съществуването на дъмпинг или незаконни режими на субсидиране в трети държави.

3. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

През юли 2024 г. председателят Фон дер Лайен обяви приоритета на Комисията за „преодоляване на предизвикателствата с платформите за електронна търговия, за да гарантираме, че потребителите и предприятията се ползват от еднакви условия на конкуренция, основани на ефективни митнически и данъчни проверки, проверки за безопасност и стандарти за устойчивост“⁷³. С настоящото съобщение Комисията представя всеобхватен инструментариум на ЕС, включително поредица от координирани мерки за постигането на тази цел. Тяхната неотложност се потвърждава от рязкото увеличаване на вноса на неотговарящи на изискванията продукти в ЕС, вредите, които те причиняват на потребителите и предприятията, въздействието им върху околната среда и натиска върху органите в държавите членки.

Комисията подчертава необходимостта от съвместни и спешни действия с активната подкрепа на съзакондателите, държавите членки и техните национални органи, както и на отговорните участници от промишлеността, сдруженията на потребителите и международните партньори.

В рамките на една година Комисията ще оцени ефекта от действията, обявени в настоящото съобщение. С оглед на резултатите и в консултация със съответните органи на държавите членки и заинтересованите страни Комисията ще прецени дали са подходящи съществуващите рамки и дейности по правоприлагане, приложими за внасяните чрез електронна търговия стоки, доставяни директно на потребителите, или са необходими допълнителни действия и предложения за съгласувано привеждане в действие и стриктно правоприлагане на разпоредбите на ЕС.

⁷³ [Политически насоки, 2024—2029 г. | Европейска комисия](#)